

Øget fokus på kontrol og garanti for sporbarhed af frø

Frø af god kvalitet og korrekt genetik danner grundlaget for et godt udbytte hos juletræsproducenterne. Derfor efterspørger branchen i stigende grad planter af certificerede frø med fuld sporbarhed.

SPORBARHED: Uafhængig kontrol og et skarpt øje fra de danske myndigheder sikrer, at danske producenter af juletræer får præcis den vare, som de har krav på. Arbejdet med at sikre frø af høj kvalitet og sporbarhed i hele værdikæden bliver stadig vigtigere, idet flere og flere producenter af juletræer efterspørger certificerede frø.

Af projektleder Birgitte Sætre Vejlbj, HedeDanmark

Stort udbud af juletræer og forbrugere, som efterspørger juletræer af høj kvalitet, skærper kravene til juletræsproducenterne. Sikkerhed for genetik, kvalitet og ikke mindst sporbarhed og dokumentation for frøenes oprindelse bliver af stadig større betydning.

De danske juletræsproducenter er dybt afhængige af, at de får de bedste planter som udgangsmateriale for deres produktion af juletræer. Det gælder både den fysiske og den genetiske kvalitet. Den fysiske kvalitet kan konstateres her og nu – eller kort tid efter plantning – mens den genetiske kvalitet typisk først kan konstateres adskillige år efter plantning, hvor producenten allerede har haft en lang række udgifter i kulturen. Det er derfor vigtigt, at juletræsproducenter anvender planter med den genetik, der egner sig bedst til den givne lokalitet samt det produkt, som producenten ønsker at tilbyde kunderne. Ligesom juletræsproducenten skal kunne være sikker på, at der er over-

ensstemmelse mellem, hvad der er købt og betalt for, og hvad producenten rent faktisk får leveret.

Sikkerhed hele vejen

Produktionen af frø og planter i Danmark bliver kontrolleret af NaturErhvervstyrelsen. Når produktionen af frø foregår i Georgien, er der sjældent forståelse for, hvor stor betydning og indflydelse genetik har på den samlede produktion. Her er det nødvendigt med andre redskaber for at opnå sikkerhed for oprindelse og sporbarhed for de frø, der høstes i Georgien og efterfølgende bliver til planter på de danske planteskoler. En sikkerhed, som skal omfatte hele værdikæden, fra frøene høstes og indtil planterne leveres hos juletræsproducenten.

I 2013 blev der af NaturErhvervstyrelsen udarbejdet en frivillig løsning på problemet i branchen, hvor NaturErhvervstyrelsen opstillede rammer for, hvordan man kunne sikre sporbarheden på det frø, der blev høstet i Georgien. De frøfirmaer og planteskoler, der ønskede at gøre brug af løsningen, kunne herefter tilslutte sig ordningen under de rammer og vilkår, som var fastlagt.

Gennemskårede nordmannsgrankogler fra Ambrolauri Tlugi i Georgien, hvor HedeDanmark har licens til at høste.

Som et led i certificeringen skal hver enkelt sæk med kogler plomberes og mærkes for at sikre den fulde sporbarhed.

Uafhængig kontrol fra start til slut

Nøglen til løsningen blev, at frøfirmaerne på forhånd udarbejder en håndbog for, hvordan høsten i Georgien skal foregå. Håndbogen beskriver i detaljer alt fra planlægning af indhøstning, hvor der føres kontrol under indhøstning af frøene samt den efterfølgende produktion og transport af frø til Danmark. Denne håndbog godkendes af NaturErhvervstyrelsen, og der tilknyttes et eksternt og uafhængigt certificeringsfirma, som udfører den praktiske del af kontrollen i Georgien. Kun hvis certificeringsfirmaet ikke finder afvigelser mellem de metoder og regler, som er beskrevet i håndbøgerne, og hvordan høst, kontrol og transport med videre udføres i praksis, får frøfirmaerne godkendt deres partier af frø af NaturErhvervstyrelsen. Tilsvarende udfører NaturErhvervstyrelsen også i Danmark kontrol af frø og planter.

ASM^{APS}
ØSTERVANG

ASM ØSTERVANG giver dig en bred vifte af muligheder at vælge imellem, indenfor skovbrug, til konkurrencedygtige priser. Du er naturligvis velkommen til at kontakte os, for yderligere oplysning eller for at få tilsendt prospekt.

- ★ Netmaskine
- ★ Hegnsudruller
- ★ Plantemaskine: 1- 2- eller 3-rækkes
- ★ Pallegaffler
- ★ 8 m. transportvogn med hydrauliske slidsker
- ★ Spidser
- ★ Enarmet sprøjte

- ★ Hydraulisk pælehammer
- ★ Hydraulisk pælebor
- ★ **Stærk 1-rækket plantemaskine til plantning i gamle juletræskulturer** – fås nu også som 2, 3 og 4-rækket med hydraulisk justerbar rækkeafstand

NYHED: Stor palle-pakker

ASM ØSTERVANG • www.asm-ostervang.dk

Tlf. 9856 5250 • asm@asm-ostervang.dk • Terndrupvej 28 • Astrup • 9510 Arden

 eurofins

Laboratorieanalyser

Viden skaber værdi

Jordanalyser • Restkoncentrationsanalyser • Nåleanalyser

Eurofins Agro Testing A/S tilbyder analyser af nåle- og jordprøver.

Analyseresultaterne giver dig mere viden og flere værktøjer til at styre kvaliteten af dine juletræer og klippegrønt - en viden der giver værdi.

Som medlem af Danske Juletræer kan du gøre brug af den fordelagtige rammeaftale og hvis du bliver oprettet i Eurofins Online kan du opnå yderlig rabat.

Læs mere om dette og analyse pakkerne - samt vejledning til udtagning af prøver på Danske Juletræers hjemmeside.

	Eurofins Online	Webshop
Dine fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Du spare registreringsgebyret • Du har altid adgang til dine resultater • Du kan trække data ud i elektronisk form 	<ul style="list-style-type: none"> • Du spare registreringsgebyret
Hvad skal du gøre?	Kontakt Eurofins - så hjælper vi dig igang: Mail: agro@eurofins.dk Tlf. 76 60 44 01	Gå ind på www.danskejuletraeer.eurofins.dk og bestil prøven

Eurofins Agro Testing A/S mail: agro@eurofins.dk tlf: 76 60 42 42

Driftsleder Kristoffer Kirk Østergård Kristensen fra HedeDanmarks Planteskole er godt tilfreds med kvaliteten af nye nordmannsgranplanter af certificerede frø.

Sælger Morten Jacobsen fra Hjorthede Planteskole ser frem til at afsætte sine nordmannsgranplanter. Planterne er nogle af de første, der stammer fra certificerede frø, som er høstet i Ambrolauri Tlugi.

Den første høst af *nordmannsgran-frø* under denne ordning fandt sted i 2013, og de første planter efter denne ordning kommer dermed til salg i sæson 2016-17.

Høje forventninger til planterne

Hjorthede Planteskole ved Bjerringbro er én af de danske planteskoler, der køber certificerede frø. "Planterne fra de certificerede frø er ensartede og frodige, og de har en fin tilvækst, hvilket betyder meget for os. Med certificeringen kan vi nu dokumentere sporbarhed fra skråningerne i Ambrolauri Tlugi til planterne i vores planteskole, hvilket er vigtigt for os og vores kunder," siger sælger Morten Jacobsen fra Hjorthede Planteskole.

På HedeDanmarks Planteskole har man været blandt de første til at tage de certificerede frø i brug. "Kvaliteten af frøene har været rigtig god, og vi har hævet vores udbytte og kvalitet af salgsplanter ganske betragteligt. Det er de flotteste planter, vi har produceret i mange år," siger driftsleder Kristoffer Kirk Østergård Kristensen.

Frø og kontrol på film

Se eventuelt en kort informationsfilm om, hvordan en virksomhed som HedeDanmark arbejder efter NaturErhvervstyrelsens retningslinjer, når de høster frø til juletræer i Georgien. Filmen illustrerer blandt andet, hvordan arbejdet under en certificeringsordning foregår i hele kæden fra blandt andet indhøstning, pakning, sporbarhed og identifikation til kontrol ved såvel lastning som losning af frø. Filmen kan ses her:

www.hdseed.dk/film

Birgitte Sætre Vejlbj arbejder som projektleder hos HedeDanmark.

Hun kom til HedeDanmark i januar 2012, hvor hun med erfaring fra blandt andet bureauverdenen og en HD i afsætning fra Aalborg Universitet igennem de seneste fire år har fungeret som projektleder og rådgivet virksomhedens forretningsområder om blandt andet intern kommunikation, marketing og branding.

Mobil: 21 19 52 11 . E-mail: bisv@hededanmark.dk

Specialløsning til branchen

Virksomheder, der ønsker at sikre sporbarheden af deres frø, bør indgå et samarbejde med et uvildigt certificeringsfirma. Eksempelvis har HedeDanmark valgt en såkaldt VFC-certificering gennem det uvildige Soil Association Woodmark, der er tilknyttet som eksternt certificeringsfirma. Denne certificering har særligt fokus på sporbarhed og legal høst af naturprodukter. Her er et krav om, at alle sække med kogler skal mærkes for at kunne sikre den fulde sporbarhed. For eksempel betyder "HEDEDAN1214", at frøene er indhøstet af HedeDanmark Skovfrø i Ambrolauri Tlugi afdeling 12 i efteråret 2014.

"For frø, der indhøstes af HedeDanmark Skovfrø, er sporbarhed en ganske væsentlig faktor. Det uafhængige certificeringsfirma er sammen med NaturErhvervstyrelsens retningslinjer og kontrol juletræsproducenternes garanti for, at de får præcis den vare og kvalitet, de har købt og betalt for. Hver enkelt sæk med kogler etiketteres i skoven og plomberes. Plomberingen bliver først brudt og fjernet efter ankomst til Danmark og efter besigtigelse og godkendelse af de danske myndigheder. Dette sikrer fuld sporbarhed fra det færdige frø til indhøstningssted i Georgien og dermed sikkerhed for oprindelse," siger afdelingschef Morten Krogh fra HedeDanmark.

Yderligere information

På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside, www.naturerhverv.dk, findes mere information om ordningen samt oversigt over, de virksomheder, der er tilmeldt ordningen og en liste over godkendte frø- og plantepartier.

Læs eventuelt mere her: <http://naturerhverv.dk/virksomheder/skovbrug/herkomstkontrol-og-kaaring/aftalebaseret-ordning-for-skovfroef/> ■

FOX MOTORI RYGSPRØJTER

Batteri drevne - til udbringning af:

- Ukrudts- & insektmidler
- Omrøring i tanken
- Topskudsregulering af juletræer
- Op til 8 timer på en opladning

(Pris fra: 1695,- ex. moms)

K.S. Jeppesen Tlf/Fax: 86 99 55 21 Bil: 40 52 55 21
www.ks-jeppesen.dk